

СПРАВА «КОСТЮЧЕНКО ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF KOSTYUCHENKO AND OTHERS v. UKRAINE)

(Заява № 8908/22 та 10 інших заяв)

Стислий виклад рішення від 28 березня 2024 року

Заявники трималися під вартою у різних установах Державної кримінально-виконавчої служби України. До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявники скаржилися за статтями 3 та 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на неналежні умови тримання їх під вартою та відсутність у національному законодавстві ефективного засобу юридичного захисту у зв'язку з цим. Деякі заявники висунули інші скарги, які також порушували питання за Конвенцією. Розглянувши скарги заявників, Європейський суд нагадав, що під час встановлення, чи є умови тримання такими, «що принижують гідність» у розумінні статті 3 Конвенції, серйозний брак простору у в'язничних камерах вважається дуже впливовим чинником та може становити порушення як сам собою, так і в сукупності з іншими недоліками. Посилаючись на свою попередню практику у справах проти України, Європейський суд дійшов висновку, що у цій справі умови тримання заявників під вартою були неналежними, а також, що заявники не мали у своєму розпорядженні ефективного засобу юридичного захисту, та констатував порушення статей 3 і 13 Конвенції. Стосовно інших скарг деяких заявників Європейський суд, посилаючись на свою попередню практику, дійшов висновку, що ці скарги також свідчать про порушення положень Конвенції. Розглянувши інші скарги у заявах № 8915/22, № 26416/22 та № 17490/23, Європейський суд дійшов висновку, що вони не відповідають критеріям прийнятності, передбаченим статтями 34 та 35 Конвенції, або не виявляють жодних ознак порушення прав і свобод, гарантованих Конвенцією або протоколами до неї, та відхилив цю частину заяв на підставі пункту 4 статті 35 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Вирішує об'єднати заяви;
2. Оголошує прийнятними скарги на неналежні умови тримання, відсутність у національному законодавстві ефективного засобу юридичного захисту у зв'язку з цим, а також інші скарги за усталеною практикою Суду, наведені в таблиці у додатку, а решту скарг у заявах № 8915/22, № 26416/22 та № 17490/23 – неприйнятними;
3. Постановляє, що ці скарги свідчать про порушення статей 3 і 13 Конвенції у зв'язку з неналежними умовами тримання під вартою та відсутністю у національному законодавстві ефективного засобу юридичного захисту для звернення зі скаргою щодо них;

4. Постановляє, що було порушено Конвенцію у зв'язку з іншими скаргами, висунутими за усталеною практикою Суду (див. таблицю у додатку);
5. Постановляє, що: (a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявникам суми, зазначені в таблиці у додатку; ці суми мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу; (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти.